

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת בהעלותך

אור

שלטון המוח מול הלב או הנשמה מול הגוף:

במדבר (פרשת בהעלותך) פרק יא פסוק (ד) והאספסוף אשר בקרבך התאוו תאוה וישבו ויכפו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: (ה) זכרנו את יהודה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הפצלים ואת השומים: (ו) ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אליהמן עינינו: (ז) וישמע משה את העם בכה למשפחתו איש לפתח אהל ויחראף יקוף מאד ובעיני משה רע:

דרשת חז"ל בתלונות ישראל:

ודרשו חז"ל 1. מה הפירוש מה שאמרו בתלונתם שאכלו בחינם הכוונה חנם מן המצוות. עוד פירשו חז"ל 2. בוכה למשפחתו הכוונה שבכו על שנאסרו בעריות.

שאלות

א ועלינו להבין כיצד יתכן שהתלוננו תלונות כאלו קשות לאחר שקבלו את המן בכל יום אשר בו טועמים כל מעדני עולם בשר ודגים ופירות וירקות וכל טעם שעולה על רוחם? **ב** זאת ועוד כיצד הוציאו חכמים מקרא מידי פשוטו ופירשו חנם מהמצוות. ופירש בשפתי חכמים שבמצרים קיבלו מזונות בלי חיוב קיום המצוות ואילו עכשיו פרנסתם תלויה בקיום המצוות ככתוב אז הארץ תתן את יבולה? **ג** איך ומהיכן הגיעו לביאור שבוכה למשפחתו הכוונה בוכה על שנאסרו בעריות?

מודעות החברה:

כאשר נתבונן במודעות החברה כל אדם רוצה להיות מאושר בחיים וכפי שמקובל בחברה אדם אשר עושה כל אשר עולה רוחו וחפץ ליבו ללא שום מגבלה הרי הוא המאושר והבן חורין האמיתי, לעומת אדם שיש לו גבולות והגבלות אין באפשרותו לעשות כל אשר יעלה על רוחו תאוותיו ותשוקותיו הרי הוא מסכן שסובל וממילא אינו מאושר. ובעצם זו מלחמת המוח מול הלב או הנשמה מול הגוף מי מנחיק את חייו של האדם ולזאת אדם שמנחיק עצמו על פי רצונות הלב והגוף מחפש את מכלול הסיפוקים לגופו ורוצה חיים ללא גבולות ומגבלות והושב שבזה ישיג את האושר, אולם תורתנו מלמדת אותנו שהמאושר והבן חורין האמיתי הוא כאשר השכל מנחיק את האדם וחי עם גבולות ומגבלות ובראש מעיינו צרכי הנשמה ועל ידי זה נעשה משוחרר משעבוד לגופו לתאוותיו ותשוקותיו וזוכה לסיפוק ואושר פנימי כאשר נבאר.

תלונות עם ישראל נובע מחיי הפקרות:

ובזה יובן היטב דברי חז"ל בביאור הפסוקים שבעצם חכמינו מלמדים אותנו מה המסתתר מאחרי תלונות דור המדבר, שאין הדבר נובע אלא מהשקפת עולם בהנהגת חיי האדם וכל אדם אשר ינחיק את עצמו על פי רצונות הלב והגוף למלא צרכיו תאוותיו ותשוקותיו, התוצאה מהוויבת המציאות שתהיה שלא יסתפק במה שיש לו ותמיד ירצה דברים אחרים בכדי למלא את סיפוקו, ולזאת הגיעו למציאות שנמאס להם המן, וממילא בטוח שיתלוננו על איסור העריות שהאדם חומד מאחר וכל רצונם למלא תאוות הלב ורצונות הגוף, ולזאת הכריחו ופירשו חכמינו מה שהתלוננו אכלנו "חנם" שפירושו פטורים מקיום התורה והמצוות כך שאין שום מגבלות או גבולות בחיי האדם ולהבנתם זה האושר של החיים, אך חז"ל לימדונו כי טעות היא ביד כל אדם שהולך בדרך זו, מאחר ולכל אדם יש רצונות ותאוות שלעולם לא יוכל להשיג אותם כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, וכאשר ירגיל עצמו שכל העולה על רוחו לעשות הרי הוא נהפך להיות עבד לרצונות הלב והגוף שאין להם סוף, כי לעולם לא ישיג וממילא תמיד יהיה ממורמר ועצוב בחייו על החסר שמצוי אצלו למרות כל עושרו, כעין התינוק שכל מה שרואה הוא רוצה והושב שהכל שלו ובוכה ומתקומט להשיג מבוקשו הלזה יקרא בן חורין, מה גם נקה לדוגמה שהמציאות כאשר אדם למשל רגיל לשתות כוס קפה בבוקר אמנם אין בזה בעיה אך הבעיה כאשר אין לו את הקפה שהורגל הרי אותו אדם ממש משתגע וכואב לו הראש ועצבני, או רגיל לעשן הוא משתגע בלי הסגריה, וכן כל הרגל שהופך להיות אצלו לטבע הוא נהפך להיות עבד לאותו הרגל עד שמאבד את השליטה על עצמו בהעדר הרגלו הלזה יקרא אושר ובין חורין, ולזאת מגלים לנו חז"ל

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

שמקור כל התלונות שלא השיגו כל צרכיהם וקשה להם להכיל מצבים שונים שאדם עובר בחיים, מאחר שהגוף והרגש מנהיגים את חייו וכל הרגל שאדם מרגיל את גופו הופך אצלו לטבע עד שקשה לו להתקיים בלעדיו כל שכל ימיו חיי במועקה ומוצוקה מבלי סיפוק בחיים.

מעשה שהיה עם המקובל רבי יעקב עדס שליט"א:

ואכן שמעתי מהמקובל רבי יעקב עדס שליט"א אשר סיפר שפעם התארח בבית אביו אחד הגבירים העשירים בשבת ולאחר הסעודה פתח בשיחה עם הגביר אשר פניו לא הראו שמחה ושאלו מדוע אין על פניו אותו שמחה אולי מתוך עושרו רגיל למאכלים אחרים, השיבו כלל וכלל לא שייך לאוכל גם הוא לא שם לב מה אכלו כי לא עניין אותו, אם כן מה הסיבה והשיב בהיותו והצעו לו לפני שבועיים משני חברים לקנות עשרה אחוז מסוג מניות שהיו לכל אחד ומאחר ונצרכו לכסף הציעו לו במחיר טוב אולם החליט לקנות רק מאחד את חלקו ואת השני דחה, והנה אחר שבועיים אותו חלק שקנה עלה וקפץ מחירם עשרת מונים, ומאותו רגע הוא לא יודע את נפשו איך עשה כזו טעות שדחה את השני ולא קנה את גם את חלקו ומאותו זמן אין לו טעם באוכל ולא יושן ולכן הוא נראה כך. ללמדנו כמה שיש עושר אינו ערובה לאושר במקום שישמח במה שקנה והצליח איבד כל טעמו ושנתו בגלל מה שהפסיד שלא קנה גם את חלקו של השני זו התוצאה של כל אדם שהיה את חייו על פי הרגש והגוף ולא השכל והנשמה.

המנהיג עצמו על פי השכל בקיום התורה ומצוותיה הוא המאושר:

לעומת זה תורתנו וחכמנו מלמדים אותנו שרק כאשר השכל מנהיג את חייו של האדם יכול לזכות לאושר והחירות האמיתית, ושמירת התורה ומצוותיה הם המתכון לחיים מאושרים, ודוקא כאשר האדם יודע כיצד לרסן את עצמו ולשלוט על תשוקתו ורצונו ולהנהיג את גופו על פי השכל הוא המאושר והבן חורין האמיתי, בהיותו ויכול לשרוד ולהיות גם בלעדי שהשיג את תאוותו, ולא יחשוב כי על ידי שמרסן עצמו ושולט על תשוקותיו ירגיש מוצוקה, ולזאת יאמר אולי עדיף מצוקת החיסרון ממצוקת המגבלות של התורה, מאחר וזו טעות כיון שאין הדבר נכון, משל למה הדבר דומה בכדי להמחיש נקה לדוגמה אדם שאינו מעשן וכי בגלל שאינו משועבד לסיגריות מרגיש חיסרון ולא טוב לו, הרי הוא שמח גם בלעדיו, וכן יש בני אדם שאוהבים בשר בכל מיני צורות ויש אדם שנמנע מהבשר בגלל שלא כל כך בריא אכילת בשר האם נאמר שזה שאוכל בשר מאושר יותר מאותו שלא אוכל הבשר, וכן יש בני אדם שנהנים לשתות משקאות הריפים ויש שלא אוהבים האם נאמר שבגלל שאינו שותה אינו מאושר מהחיים, וכן אחד רגיל לאוכל חריף והשני מתוק וכי חסר בהנאה לאחד מהן למרות שאין לו את אותה הנאה שהשני מרגיש הרי ברור לכל בר דעת שאין המציאות כך, ואם כן בהכרח שכל הרגשת החיסרון שמציק לו נובע מתוך שהרגיל לספק לגופו את התאוות והרצונות עד שהפך כטבע, לעומת מי שלא הרגיל עצמו בדברים האלו אינו מרגיש כלל חיסרון, כך המולך על יצריו ושולט על תשוקותיו אינו מרגיש בחיסרון ואדרבא שמח תמיד בחלקו, והוא הגיבור האמיתי שגובר על יצריו יותר מלוכד עיר. ודבר זה יתכן אצל האדם שהולך בדרכה והשקפתה של התורה המאלפת אותנו את דרך החיים המאושרים והטובים בזה שנדע לשלוט על גופינו ותאוותינו ויהיה לו תמיד סיפוק הממלא את חלל ליבו בשמחה.

ביאור המדרש להנ"ל:

ולדברנו יובנו דברי המדרש רבה פרשת תולדות פרשה פז 3. שכותב ההבדל בין צדיקים לרשעים הם משועבדים לליבם ואילו הצדיקים הם מושלים על ליבם. וביאור כוונת חז"ל שהדבר תלוי באדם האם הוא משועבד עצמו לרצונות הלב או משועבד את הלב לשכל, ההולך אחר ליבו הוא משועבד לגופו למלא כל תאוותיו שנובעים מליבו שהוא מקור כל התאוות ואין ורץ כל ימיו כיצד יוכל למלא ולספק את צרכי גופו, ועל ידי כך נכשל ואינו מגיע לסיפוק, לעומת החכם שיודע תכליתו ומנהיג גופו על פי השכל ושולט על גופו וליבו ואינו הולך אחר תאוות ליבו שאין להם גבול אלא כל עמלו לעשות רצון השי"ת ומלא סיפוק ואושר בחיים. והוא אשר מצווה התורה את האדם 4. ומגדירה את שני הדרכים אחת בשם הברכה והחיים ואחת בשם הקללה והמוות כיון שזו התוצאה הנגזרת מכל אחד הדרכים, מי שהולך אחר ליבו נכשל וההולך אחר שכלו מצליח ובוחר בברכה והחיים.

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אין בן חורין אלא העוסק בתורה:

כמו כן כתבו חכמים במשנה מסכת אבות פרק ו משנה ב אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה וכו' ואומר והלוחות מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא הרוח על הלוחות, אל תקרא הרות אלא הירות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה וכו'. הרי שמבואר כי העוסק בתורה הוא הבן חורין האמיתי הכי צד יתכן.

איזהו גיבור הכובש את יצרו:

עוד כתבו במסכת אבות פרק ד משנה א: בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר (תהלים קי"ט) מכל מלמדי השכלתי איזהו גבור הכובש את יצרו שנאמר (משלי מז) טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מלובד עיר איזהו עשיר השמח בחלקו שנאמר (תהלים קכ"ח) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא איזהו מכובד את הבריות שנאמר (שמואל א' ב') כי מכבדי אכבד ובזוי יקלו: ויש לשאול הרי לפי הגיון בני אדם נראה הפוך שהחכם שמלמד אחרים והעשיר שיש לו נכסים לרוב והגיבור שכולם נרתעים מגבורתו והמכובד שמכבדים אותו וכיצד התנא מלמדנו הפוך?

מאן מלכי רבנן:

אולם נראה לבאר דברי התנא בהקדם מאמר חז"ל 5. מאן מלכי רבנן שהם המושלים ביצרים, כיון שהמלכות היא שלטון יש מלך ששולט על מדינות, אבל יש מלך ששולט על עצמו שזו המלוכה האמיתית וכל אדם יכול להיות מלך על תאוותיו ותשוקותיו וזו הגדולה והגבורה האמיתית, כיון שרק כך יכול להיות מאושר ושמח בחלקו בזה שמרגיל עצמו להנהיג גופו על פי השכל ולא הרגש והמתכון לזה אך ורק בעסק התורה וקיום מצוותיה שבזה מעצב את האשיות שלו וההרגלים שלו ונעשה מאושר ומלא סיפוק רוחני וגשמי גם יחד.

כיצד כל העולם ניזון בזכות הנינא והוא עני:

ובזה יובנו דברי חז"ל במסכת ברכות דף יז ע"ב, ובמסכת חולין דף פו ע"א, ובמסכת תענית דף כד ע"ב אמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניזון בשביל הנינא בני והנינא בני דיו בקב הרובים מערב שבת לערב שבת. ומצד שני ממשכבה הגמרא 6. לספר על הניסים שהיו בביתו של רבי הנינא, ויש לשאול לכאורה הדברים סותרים מצד אחד רואים כיצד אין הקב"ה מצער ומשנה סדרי בראשית בשביל למנוע צער, ומאידיך חי בעוני ומסתפק בקב הרובין לשבוע, א"כ קשה כיצד יתכן שכל העולם ניזון בזכותו והוא בצער? אולם לפי מה שביארנו אין ספק שאצל רבי הנינא בן דוסא היה לו טוב ושמח בקב הרובין כאילו יש לו כל צורכו בהיות והרגיל את גופו לאכול הרובים והרגיש בזה את המעדן הטעים ביותר, ולכן מדוייק הכרוז שיוצא בכל יום מהשמים שאומרת "די לו" הכוונה מספיק לו ולא שהוא בצער, והראיה לדברנו שהרי מסופר במסכת תענית דף כד ע"ב 7. על רבי הנינא בן דוסא שהיה הולך בדרך וירדו גשמים והצטער התפלל ואמר כל העולם בנחת והנינא בנך בצער מיד הפסיק הגשם, הראת לדעת כי הקב"ה מנע ממנו כל צער למרות שלא מתקבלת תפילת עובדי דרכים להפסיק הגשם, ואם נאמר שהיה לו צער מהקב הרובין ברור שהיה הקב"ה משנה סדרי בראשית בשבילו בהכרח שהיה שמח בזה מאחר והרגיל את גופו לכך ושולט על התאוות והתשוקות. ומצאתי את שאהבה נפשי שזכיתי לכוון לדעת גדולים שכ"כ הצליח מסכת ברכות דף ד ע"ב עיי"ש.

מעשה עם הרב זושיא:

כמסופר על רב שמחה זושיא שפעם נשלח אדם ע"י הבעש"ט לשאול אותו כיצד הוא יכול להבין דברי חז"ל במסכת ברכות דף לג ע"ב ודף מה ע"ב ודף נד ע"א ודף פ ע"ב, ובמסכת מגילה דף כה ע"א שאדם צריך לברך על רעה כמו הטובה הרי לא יתכן, וכאשר הלך אליו מצא שהוא מתגורר בצריף קטן ובעוני בלי ריהוט ולמרות זאת קבלו במאור פנים וכיבדו במאכל המיוחד שעושה מרק ממים ובצל כי זה כל מה שברשותו ולאחר מכן שאלו כיצד מסביר את דברי חז"ל, השיבו שנראה לו שהבעש"ט שלחו לאדם הלא נכון כיון ששאלה כזו יכול לענות עליה דווקא אדם שעבר את שני המצבים גם רע וגם טוב ויכול להבדיל בניהם, אולם אצלי מעולם לא ראיתי מהוא רע כיון שתמיד טוב ואיך אני יוכל להסביר לך, הבין אותו אדם אם מצבו של הרב זושיא

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

בעוני כזה הוא לא מרגיש מזה כלל רע אלא שמח וטוב לו הרי שבועצם כוונת חז"ל שהכל תלוי בראיית ותפיסת הדם את עולמו האם הוא צריך לשלוט על תשוקותיו או הפוך ומוזה נובע הצער והשמחה.

כך דרכה של תורה פת במלח:

ואכן כאשר רואים אצל גדולי ישראל שאין צורכיהם הגשמיים מאפילים על אושרם ושמהתם כיון שהרגילו גופם על פי השכל ולא הרגש ומסוגלים להסתפק גם במועט. וכמו שאמר התנא בפרקי אבות פרק ו' משנה ד כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. ודברי התנא מופלאים אפשר להבין וטוב לך לעולם הבא אבל איך אפשר לומר אשריך בעולם הזה? אלא התנא מלמדנו כאשר האדם מנהיג עצמו על פי השכל ועוסק בתורה לא ירגיש מצוקה או פגיעה באושרו בגלל שיש לו רק פת במלח כמו רבי חנינא בן דוסא או הרב זושא או כלל חכמי ישראל.

שלושה טעמו טעם גן עדן:

ובזה מובן מאמר חז"ל שאמרו שלושה טעמו טעם גן עדן בעוה"ז והן אברהם יצחק ויעקב, כמבואר במסכת בבא בתרא דף פז ע"ב 8. וקשה כיצד אפשר לומר עליהן דבר כזה הרי כל הקורא בתורה מה עבר על כל אחד רואה כמה צרות היה להם בחיים וכמה נסיונות וסבל עבר אברהם כבשן האש לקחו את אשתו רעב מלחמה עם בן אחיו לוט מלחמה עם המלכים, יצחק רעב לקחו את אשתו הויכוח על חפירת הבורות, יעקב צרת יוסף דינה רחל לבן עם נישואיו וכיצד אפשר לומר טעמו טעם גן עדן? ועוד מה הקשר בין שני האמרות שלא שלט בהן יצרם מאותן מילים? אולם התשובה לכך כנ"ל אדם שהרצונות והתשוקות שלו שולטים עליו אינו מסוגל להתגבר עליהן הרי הוא מרגיש בהעדרן צער גדול מאוד ואינו מאושר, אבל אדם ששולט על תאוותיו ותשוקותיו ומגביר השכל על הרצון הרי אדם כזה אינו מרגיש כלל צער ועגמת נפש בהעדרן אלא שמח ומאושר בחלקו כיון שתמיד מסתכל על חצי כוס המלאה ולא על החצי החסר וככל שהאדם עולה ומתעלה בהשקפה זו הרי יכול להגיע עד להרגשת טעם גן עדן בעוה"ז וזוהי דרגת האבות הקדושים שכל אדם צריך לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי.

אין בן חורין אלא במו שעוסק בתורה:

עלה בידנו להבין ולהשכיל כי האדם קובע את גורל חייו להיות מאושר או ממורמר הכל תלוי כיצד מנהיג את עצמו וחייו, האם הלב או הגוף הם המכתיבים לו את דרכו בחיים והופך להיות משועבד לרצונות הלב והגוף וצרכיו ותאוותיו ותשוקותיו, כך שהמציאות תהיה שיחיה תמיד ממורמר ולא מאושר מאחר ולעולם לא ישוג את כל מבוקשו ויחיה תמיד עם המצוקה כמה שחסר לו, וגם לא יהיה לו סיפוק אלא ריקנות, לעומת אדם אשר השכל והנשמה הם המכתיבים לו את דרך החיים ובוזה זוכה לחיי אושר ושמחה ויודע להסתדר עם כל מצב ותמיד ידע לשמוח בחלקו וימלא את תכליתו ויעודו בעולם, וכמאמר חז"ל אין בן חורין אלא העוסק בתורה ועליו נאמר אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מקורות:

- ספרי זוטא (הורוביץ) במדבר (פרשת בהעלותך) פרק יא פסוק (ה).** זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, אמר ר' שמעון וכי יש בעיניך שהיו המצרים נותנין להם דגים חנם והלא כבר נאמר ועתה לכו עבדו ותבן לא יתן לכם (שמות ה יח) מה תבן לא היו נותנין להם חנם אבל דגים יהו נותנין להם חנם אם כן מה אני מקיים חנם חנם מן המצוות:
- ספרי זוטא (הורוביץ) במדבר (פרשת בהעלותך) פרק יא פסוק (ו).** וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו, ר' נהוראי אומר מלמד שהיו בוכין בשעה שאמר להן לפרוש מן העריות היה כל אחד מהן נושא לאחותו אביו לאחות אמו לאחות אשתו וכיון שאמר להם לפרוש מן העריות התחילו מתרעמין. בוכה למשפחותיו כיון שגבה לבם בחטא נזווגו משפחות ואמרו את הדברים ברבים:
- מדרש בבראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת תולדות פרשה סז** ויאמר עשו בלבו **הרשעים ברשות לבם** שני אמר נבל בלבו (תהלים פ"ד א), ויאמר עשו בלבו, ויאמר ירבעם בלבו (מלכים א' פ"ב כו), ויאמר המן בלבו (אסתר פ"ו ו), אבל **הצדיקים לבם ברשותם** שני וחנה היא מדברת על לבה (שמואל א' פ"א יג), ויאמר דוד אל לבו (שמואל א' פ"כז א), וישם דניאל על לבו (דניאל פ"א ח), דומין לבוראן ויאמר י"י אל לבו וגוי (בראשית פ"ח כא) ע"כ.
- דברים (פרשת ראה) פרק יא פסוק (כו) ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: (כו) את הברכה אשר תשמעו אל מצוות יקוק אלהיכם אשר מצוה אלהים ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם: דברים (פרשת נצבים) פרק ל פסוק יט-כ העלתי בכם היום את השמים ואת הארץ והמנות נתתי לפניך הברכה והקללה ובהחלט בחיים למען תחיה אתה וזרעך: לאהבה את יקוק אלהיך לשמע בקלו ולדבקהו כי הוא חייך וארץ ימיד לשבת עליה אדמה אשר נשבע יקוק לאבתך לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם:**
- כמבואר **במסכת גיטין דף טב ע"א** רב הונא ורב חסדא הוו יתבי, חליף ואזיל גניבא. א"ל חד לחבריה ניקום מקמיה דבר אוריין הוא, אמר לו ומקמי פלגאה ניקום? אדהכי אתא איהו לגבייהו, אמר להו שלמא עלייכו מלכי, שלמא עלייכו מלכי, אמרו ליה מנא לך דרבנן איקרו מלכים? אמר להו, דכתיב [משלי ח'] בי מלכים ימלוכו וגוי.
- במסכת תענית דף כד ע"ב** אמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת: כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני דיו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת. **הוה רגילא** דביתהו למיחמא תנורא כל מעלי דשבתא ושדייא אקטרתא, משום כסופא, הוה לה הך שיבבתא בישתא. אמרה מכדי, ידענא דלית להו ולא מידי, מאי כולי האי? אזלא וטרפא אבבא, איכספא ועיילא לאינדרונא, איתעביד לה ניסא דחזיא לתנורא מלא לחמא, ואגנא מלא לישא. אמרה לה: פלניתא, פלניתא אייתי מסא, דקא חריך לחמיך. אמרה לה אף אנא להכי עיילי. תנא אף היא להביא מרדה נכנסה, מפני שמלומדת בניסים. **אמרה ליה** דביתהו עד אימת ניזיל ונצטער כולי האי? אמר לה: מאי נעביד? בעי רחמי דניתבו לך מידי, בעא רחמי, יצתה כמין פיסת יד ויהבו ליה חד כרעא דפתורא דדהבא. (חזאן) [מסורת הש"ס: חזיא] בחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת כרעי. (ואת אוכלת) [מסורת הש"ס: ואיהו] אפתורא דתרי כרעי, (אמרה ליה) [מסורת הש"ס: אמר לה]: ניחא לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנן אפתורא דמיחסר? אמרה ליה ומאי נעביד? בעי רחמי דנשקלינהו מינד. בעי רחמי ושקלוהו, תנא גדול היה נס אחרון יותר מן הראשון. דגמירי דמיהב יהבי, מישקל לא שקלי. **חד בי שמשי** חזייה לברתיה דהוות עציבא, אמר לה בתי למאי עציבת? אמרה ליה כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן, והדלקתי ממנו אור לשבת. אמר לה בתי, מאי אכפת לך? מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק. תנא: היה דולק והולך כל היום כולו, עד שהביאו ממנו אור להבדלה. **רבי חנינא בן דוסא** הוה ליה הנך עיזי, אמרו ליה קא מפסדן. אמר אי קא מפסדן ניכלינהו דובי, ואי לא כל חדא וחדא תיתי לאורתא דובא בקרנייהו. לאורתא אייתי כל חדא וחדא דובא בקרנייהו. **הוה ליה ההיא** שיבבתא דקא בניא ביתא. ולא מטו כשורי. אתיא לקמיה, אמרה ליה בניתי ביתי ולא קמטו כשוראי אמר לה מה שמך? אמרה ליה איכו. אמר איכו נימטו כשוריק. תנא הגיעו, עד שיצאו אמה לכאן ואמה לכאן. ויש אומרין: סניפין עשאום. תניא, פלימו אומר אני ראיתי אותו הבית, והוה קורותיו יוצאות אמה לכאן ואמה לכאן. ואמרו לי בית זה שקירה רבי חנינא בן דוסא בתפלתו. ורבי חנינא בן דוסא מהיכן הוה ליה עזים? והא עני הוי. ועוד, אמרו חכמים אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אמר רב פנחס מעשה ועבר אדם אחד על פתח ביתו והניח שם תרנגולין, ומצאתן אשתו של רבי חנינא בן דוסא, ואמר לה: אל תאכלי מביציהן. והרבו ביצים ותרנגולין, והיו מצערין אותם, ומכרו, וקנה בדמיהן עזים. פעם אחת עבר אותו אדם שאבדו ממנו התרנגולין, ואמר לחבירו בכאן הנחתי התרנגולין שלי. שמע רבי חנינא, אמר לו יש לך בהן סימן? אמר לו הן. נתן לו סימן ונטל את העיזין, והן הן עיזי דאייתו דובי בקרנייהו ע"כ.
- במסכת תענית דף כד ע"ב** רבי חנינא בן דוסא הוה קא אזיל באורחא אתא מיטרא. אמר לפניו רבונו של עולם, כל העולם כולו בנחת וחנינא בצער? פסק מיטרא. כי מטא לביתיה, אמר לפניו רבונו של עולם כל העולם כולו בצער, וחנינא בנחת? אתא מיטרא.
- במסכת בבא בתרא דף טז ע"ב** ת"ר שלשה הטעימן הקב"ה בעולם הזה מעין העולם הבא, אלו הן אברהם, יצחק ויעקב. אברהם, דכתיב ביה [בראשית כ"ד] בכל יצחק, דכתיב ביה [בראשית כ"ז] מכל יעקב, דכתיב ביה בראשית ל"ג] כל. שלשה לא שלט בהן יצר הרע, אלו הן אברהם, יצחק ויעקב, דכתיב בהו בכל, מכל, כל.